

kontoen, saa viser det alligevel, at der er en meget stor Risikopræmie, selv om vi ikke tager Afskrivningerne med, indenfor vore Banker.

Det vilde derfor sikkert være heldigt, om det i højere Grad vilde gaa op for Befolkningen, at man ikke kan indsætte sine Sparemidler til en høj Rente i Bankerne og derefter kan laane dem billigt i en Sparekasse eller en Kreditforening. Jeg tror, det er noget, Folk i Almindelighed glemmer, og jeg har ikke stor Tro til, at man ad Lovgivningens Vej kan finde Former i Praksis, som drager Skellet imellem Banker og Sparekasser. Men det vilde sikkert være ønskeligt, om man ude i Befolkningen selv søgte at gøre sig klart, hvordan man billigst er i Stand til at foretage sine Pengeomsætninger. Det, der var Venscres tidligere Ordføreres Standpunkt i denne Sag, var, at de virkelige Sparemidler har deres Plads i Sparekasserne, medens de stærkere cirkulerende Pengemidler har deres Plads i Bankerne, og jeg kan ikke nægte, at naar man ønsker den billigste Pengeomsætning, saa er den Risikopræmie, der gives af Bankerne, for stor for virkelige Sparemidler.

Jeg har ønsket at nævne dette som Baggrund for Forhandlinger her og som et lille Udtryk for, hvad der i tidligere Tid har været Venstres Standpunkt i denne Sag. Jeg skal derefter vende mig til det foreliggende Lovforslag.

Det foreliggende Lovforslag har til Formaal at skaffe større Sikkerhed for Publikum og i særlig Grad for Sparerne. Dette Formaal billiger vi fuldt ud fra vor Side. Men naar vi ser paa Forslagets Indhold, er adskillige Punkter deri af en saadan Art, at vi afgjort ikke kan tiltræde dem. Vi ønsker gennem almenlydige Regler at skaffe større Sikkerhed, men vi ønsker tillige, at vort Bankvæsen bevares som selvstændig privat Institution og bygges paa det private Initiativ. Vi ønsker derfor ikke at gaa med til saadanne Indskrænkninger i Bankens Administration, som kvæler det private Initiativ, og som fører til Statsdrift af vore Banker. Jeg er her i afgjort Modsetning til den sidste ærede Taler, idet det af hans Udtalelser klart fremgik, at hans Ønsker gik i Retning af Socialisering og Statsdrift af vore Banker. Det forekommer mig, at der er adskilligt i det foreliggende Forslag, der peger i den Retning, og det er jo i øvrigt ikke at undres over, naar man erindrer de socialdemokratiske Ønsker i saa Henseende. Men alle de Tendenser, der gaar i Retning af Socialisering af vore Banker, er vi fra vor Side imod.

Vi erkender, at der er begaaet Fejlgreb i disse Aar, og jeg vil gerne være med til, saa stærkt som det er muligt, at paa-tale de Fejlgreb, den Ansvarsløshed, den Uærlighed og de Bedragerier, som har aabenbaret sig indenfor vort Bankvæsen. Men at en Socialisering af vore Banker skulde være Vejen til at forbedre Forholdene, det tror jeg ikke paa. Jeg tror absolut ikke, at det vil blive bedre i den Henseende, om Staten træder ind som Garant i Stedet for de private Aktionærer. Baade af den Grund og af forskellige andre Grunde holder vi fra vor Side paa Privatbankdriften. Men vi er villige til at gaa til en Skærpelse af den gældende Banklov paa de Omraader, hvor vi anser en saadan for paakrævet.

Undersøger vi Aarsagerne til de mange Bankkrak, er der særlig to Ting, der falder i Øjnene. Der er for det første det Misbrug, der er sket ved, at Bankdirektører har haft Sæde i andre Selskabers Bestyrelser, og dernæst de store Engagementer, som Banker har haft med enkelte Selskaber, navnlig med de Selskaber, i hvilke deres Bankdirektører har haft Sæde. Det gælder Rækken igennem: Kalundborg og Omegns Bank, Handels- og Landbrugsbanken i Svendborg, Landmandsbanken i København o. s. v. Vi er derfor vilige til at gaa med til at træffe Foranstaltninger, som kan sikre imod Gentagelser paa disse Omraader, og vi kan saa meget bedre gaa med til saadanne Foranstaltninger, som jeg kan pege hen paa positive Forslag fra Venstres Side for at hindre Misbrug af den Art, som vi nu har været Vidne til.

Jeg kan minde om, at ved Banklovens anden Behandling i Folketinget den 3. Juni 1914, var den tidligere Formand for dette høje Ting Hr. Jensen (Klejs) Ordfører for et Forslag af følgende Indhold: „Stillingen som Medlem af Bankraadet og som Medlem af Direktionen i en Bank kan ikke forenes med Stillingen som Bestyrelsesmedlem i noget Aktieselskab, som vedkommende Bank financierer.“ Dette Forslag, som blev stillet af Hr. Jensen (Klejs) blev stærkt fraraadet af den daværende radikale Handelsminister men det blev dog vedtaget her i Tinget med 51 Stemmer imod 15. Næste Aar blev samme Forslag vedtaget den 10. Marts 1915 med 43 Stemmer mod 6, medens 33 undlod at stemme. Men da Forslaget saa kom til Behandling i det andet høje Ting den 9. April 1915, udtalte den radikale Handelsminister Hr. Hassing Jørgensen — det staaer Sp. 1083 i Landstingstidenden — følgende, som jeg med den højtærede Formands Til-